

1. ИНСТРУКЦИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ, ОЦЕНЯВАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ ПРИ ЗАВЪРШВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА НА ЦЕНТЪРА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

РАЗДЕЛ I ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация по този раздел се полагат от лицата, обучавани по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и в съответствие с Наредба № 3 на МОМН за системата за оценяване.

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация са:

1. изпит по теория на професията и специалността;
2. изпит по практика на професията и специалността.

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се полагат след успешно приключено професионално обучение и наличие на:

- за първа степен на ПК по рамкова програма А на Министъра на образованието, младежта и науката - завършен начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотвяване по реда на Закона за насърчаване на заетостта.
- за втора степен на ПК по рамкова програма Б на Министъра на образованието, младежта и науката - завършени X или XI клас, придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование
- за придобиване на квалификация по професии за трета степен на ПК по рамкова програма Е на Министъра на образованието, младежта и науката - средно образование или придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование и се определя с държавните образователни изисквания.

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат по националните изпитни програми по чл. 36 от ЗПОО.

В националните изпитни програми са определени изпитните теми и критериите за оценяване на държавните изпити.

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация могат да се полагат в неограничен брой изпитни сесии до успешното полагане на държавните изпити.

Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат в ЦПО, в което е проведено обучението.

За организиране и провеждане на изпитите по чл. 40, ал. 2 от ЗПОО, директорът на центъра издава заповеди.

Най-късно три работни дни преди датата за провеждане на изпита директорът обявява на общодостъпно място в ЦПО датата, мястото и началния час на всеки изпит, както и срока и мястото за оповестяване на резултатите.

Подготовката, организирането и провеждането на държавните изпити се извършват от:

1. комисия по допускане до изпитите;
2. комисия по подготовка и организиране на изпитите;

3. комисия от квестори за изпита по теория;
4. комисия за оценяване на изпита по теория;
5. комисия за провеждане и оценяване на изпита по практика;
6. комисия за придобиване на професионална квалификация.

Съставът на комисиите за всеки изпит и срокът за изпълнение на задълженията им се определят със заповед на директора на ЦПО. Възможно е функциите на комисиите да се обединяват с една заповед с изключение на комисия 2 и 3.

Комисията по допускане до изпитите:

1. взема решение за допускане до държавни изпити за съответната сесия;
2. изготвя списъци на допуснатите и недопуснатите до държавни изпити и ги оповестява на общодостъпно място в ЦПО.

Комисията по подготовка и организиране на изпитите и квестори за изпита по теория:

1. взема решение за мястото на провеждане на изпита;
2. определя работното място на всеки курсист;
3. осигурява необходимата документация за работата на квесторите по време на провеждане на изпита.

Комисията от квестори се определя за всяка професия и специалност, по която ще се полага държавен изпит, като в състава ѝ се включват лица, които не са специалисти по съответната професионална подготовка.

Комисиите за оценяване на изпита по теория и провеждане и оценяване на изпита по практика се определят за всяка професия и специалност, по която ще се полага държавен изпит, в съответствие с чл. 35 от ЗПОО.

В състава на комисията по придобиване на професионална квалификация се включват председателите на комисиите за оценяване на изпита по теория и провеждане и оценяване на изпита по практика.

Комисиите по допускане до изпитите, квестори за изпита по теория, оценяване на изпита по теория и провеждане и оценяване на изпита по практика и придобиване на професионална квалификация оформят решенията си в протоколи съгласно държавното образователно изискване за документите за системата на народната просвета.

Държавният изпит по теория е писмена разработка по изпитна тема или тест върху учебното съдържание от задължителната професионална подготовка и е с продължителност до четири астрономически часа.

Обучаваните за една и съща професия и специалност в ЦПО полагат държавния изпит по теория по една и съща изпитна тема.

Изпитните билети се подготвят от комисията по оценяване на изпита по теория в съответствие с националната изпитна програма по професията и специалността.

Във всички ЦПО държавният изпит по теория и практика за всички професии и специалности се провежда до 15 дни след приключване на обучението.

Датите за провеждане на държавния изпит и сроковете за подаване на заявленията за явяване на държавни изпити се определят в началото на курса за професионално обучение.

Оценяването на писмените работи се извършва от комисията по оценяване на изпита по теория в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма.

Всеки член на комисията оценява писмената работа, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

За всяка писмена работа се изготвя рецензия.

Оценката от държавния изпит по теория за всяка писмена работа се формира като средноаритметична от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01. Рецензията и оценката се вписват от комисията върху писмената работа.

Оценката от държавния изпит по теория е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, обучаваният може да се яви отново на държавния изпит.

За резултатите от изпита комисията съставя протокол.

Обучаваните могат да се запознаят с рецензията за писмената си работа.

Държавният изпит по практика е изпълнение на практическо задание.

Държавният изпит по практика е с продължителност не повече от три дни и не повече от шест астрономически часа дневно.

Всеки, който полага държавния изпит по практика, получава индивидуално или групово практическо задание, в което се формулират критерии за оценяване в съответствие с утвърдените такива в националните изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация.

Практическите задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика.

Датите за провеждане на държавните изпити по практика и сроковете за подаване на заявленията за явяване на изпита се определят в началото на курса за професионално обучение от директора на ЦПО.

Комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика наблюдава изпълнението на практическото задание и може да се намеси само в случаите на очевидна грешка, която води до злополука, изхвърляне на материали и повреда на техниката и инструментите.

Изпълнението на практическото задание се оценява от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма.

Всеки член на комисията оценява изпълнението на практическото задание, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

Оценката от държавния изпит по практика за всяко практическо задание се формира като средноаритметична, от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

Оценката от държавния изпит по практика е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, обучаваният може да се яви отново на държавния изпит.

За резултатите от изпита комисията съставя протокол.

Обучаваните могат да се запознаят с резултатите от оценяването на практическото си задание.

Комисиите за провеждане на изпитите се определят съгласно чл. 35 от ЗПОО.

РАЗДЕЛ II

ОТНЕМАНЕ НА ЛИЦЕНЗИЯТА

Лицензията се отнема в следните случаи:

В съответствие с чл. 49г от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), правата по лицензията се прекратяват с временно отнемане на лицензията за срок от три до 12 месеца, когато съответният център допусне нарушение на изискванията на ЗПОО, извършва професионално обучение в нарушение на условията на получената лицензия, не представя в Националната агенция за професионално образование и обучение информацията по чл. 22, ал.

8 от ЗПОО, откаже достъп или съдействие за извършване на проверка на длъжностните лица по чл. 49в, ал. 2 от ЗПОО.

В случаите, когато бъдат установени нарушения по чл. 49г, ал. 3 от ЗПОО, издадената лицензия за професионално обучение се отнема временно, когато те не бъдат отстранени в срока по чл. 49в, ал. 3 от ЗПОО.

След изтичане на срока на отнемането по чл. 49г, ал. 3 от ЗПОО отнетата лицензия се връща, ако съответният център е отстранил нарушението.

Лицензията се отнема окончателно, когато съответният център:

1. не е започнал да осъществява разрешената дейност не по-късно от 12 месеца от издаването на лицензията;
2. преустанови извършването на разрешената дейност за повече от 12 месеца;
3. извършва съществени нарушения на изискванията на този закон;
4. извършва професионално обучение или професионално ориентиране при съществено нарушение на условията на получената лицензия;
5. не отстрани констатираните нарушения по чл. 49г, ал. 3 в от ЗПОО определения по чл. 49в, ал. 3 от ЗПОО срок;
6. допусне повторно нарушение по чл. 49г, ал. 3 от ЗПОО.

В заповедта за окончателно отнемане на лицензията се определя срок, в който лицето не може да се кандидатира за нова лицензия и който не може да бъде по-малък от една година.

Лицензията се отнема със заповед на председателя на Националната агенция за професионално образование и обучение въз основа на доклади на експертните комисии и на констативните протоколи по чл. 49в, ал. 3 от ЗПОО в случаите по чл. 49г, ал. 3, т. 1 и 2 и по ал. 6, т. 3 – 6 от същия закон.

Лицето, представляващо съответния център за професионално обучение или центъра за информиране или професионално ориентиране, на който е отнета временно или окончателно лицензията по чл. 49а, ал. 1 от ЗПОО, е длъжно в 7-дневен срок от уведомяването за издадената горна заповед да преустанови извършваната дейност и да върне в Националната агенция за професионално образование и обучение издадената лицензия, за което се съставя протокол.

Заповедта за отнемане на лицензията може да се обжалва при условията и по реда на Административно-процесуалния кодекс.

РАЗДЕЛ III

НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

1. **Материали за удостоверяване и оценяване на входящото образователно и квалификационно равнище**
 - заявление за участие в квалификационен курс
 - входящи тестове, ако е необходимо
 - приравнителни изпити, ако е необходимо
 - досегашни дипломи и документи, удостоверяващи завършване на образование и професионална квалификация, описват се в личния картон на курсиста
 - документи, удостоверяващи здравословното състояние на кандидатите
 - свидетелства за правоспособност, ако е необходимо

- решение (заповед) за формиране на групите и др.

2. Организация на учебния процес

- заповед за начало на курса и форма на обучение
- график за учебния процес (начало, учебно време, приключване и др.)
- дневник на курса (за присъствията на курсистите и за взетия учебен материал)
- книга за заповедите на ЦПО
- досие на курсиста
- дневник за входяща и изходяща кореспонденция
- регистрационни книги за издадените документи (удостоверение за професионално обучение, свидетелство за професионална квалификация, свидетелство за правоспособност и за дубликатите на издадените документи)

3. Система за оценяване на обучението

- документи за текущ контрол (писмени работи, тестове, оценъчни карти и др.)
- документи за допускане до изпити за завършване на обучението (заповед/протокол)
- заповед за изпитни комисии (състав)
- изпитни материали, приети от УМС и утвърдени от директора на ЦПО
- писмени работи от изпитите
- протоколи за резултатите от проведените държавни изпити по:
 - теория на професията и специалността
 - практика на професията и специалността
- протокол за окончателните оценки от проведените държавни изпити за придобиване на степен на професионална квалификация, номерът на който се вписва в Свидетелството за професионална квалификация
- протоколи за резултатите от проведените изпити по теория и по практика
- протокол за окончателните оценки от проведените изпити за придобиване на професионална квалификация, номерът на който се вписва в удостоверението за професионално обучение
- документи за удостоверяване на обучението, копие на: удостоверение за професионално обучение, свидетелство за професионална квалификация, свидетелство за правоспособност по заваряване и свидетелство за правоспособност за професиите, за които се изисква)

4. Ресурсно осигуряване

- актуални досиета на използвани преподаватели (документи доказващи квалификацията на преподавателя)
- актуални документи за използваната материална база

5. Вътрешно наблюдение

- наличие на доказателствени материали за осъществяване на вътрешно наблюдение и контрол за качество на обучението в ЦПО (анкетни карти, жалби и др.)